

ПІДВИЩУЄМО МАЙСТЕРНІСТЬ

Одним зі структурних компонентів післядипломної педагогічної освіти є підвищення кваліфікації, яке дає можливість педагогам опанувати нові знання і вміння та підвищити рівень своєї професійної компетентності. Завдяки сучасному рівню розвитку інформаційно-комунікаційних технологій ми маємо змогу постійно вдосконалювати підходи до організаційно-педагогічних засад, змісту, методів та методичного забезпечення процесу підвищення професійної компетентності педагогів, зокрема вчителів початкових класів

Олена ПОЛЯКОВА,
викладач кафедри методики
та психології дошкільної
і початкової освіти
Інституту післядипломної
педагогічної освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Дистанційна форма навчання в системі післядипломної педагогічної освіти

Підвищення професійної майстерності педагогічних працівників здійснюється як у процесі набуття ними практичного досвіду, так і у процесі навчання в закладах післядипломної педагогічної освіти.

В Інституті післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (далі — ІППО) щорічно проводять курси підвищення кваліфікації для різних категорій педагогічних працівників на засадах **особистісно орієнтованої моделі навчання**.

Мета курсів підвищення кваліфікації

Метою курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів (далі — Курси) є:

- удосконалення професійної компетентності;
- ознайомлення з державними документами, програмами, сучасними педагогічними системами та технологіями в галузі початкової освіти;
- поглиблення та розширення знань з теорії і методики викладання навчальних предметів, психології, інформаційно-комунікаційних технологій;
- ознайомлення з ефективними формами організації навчально-виховної роботи з учнями;
- розвиток потреби самовдосконалення та здатності до реалізації власних здібностей;
- формування вміння працювати із системними та прикладними програмними засобами загального призначення: операційною системою Windows, антивірусними програмами, редакторами текстів, програмами для створення презентацій,

Ключові слова: післядипломна педагогічна освіта; курси підвищення кваліфікації; дистанційна форма навчання; фахові навчальні модулі; випускна робота

електронних таблиць, а також із педагогічними програмними засобами тощо.

Дистанційна освіта як відкрита система навчання передбачає активне спілкування між викладачами і слухачами Курсів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій

Навчальний план

Під час складання навчального плану Курсів враховують не лише освітньо-кваліфікаційний рівень слухачів (бака-

лавр, спеціаліст, магістр), але й їхній педагогічний стаж, професійний досвід.

Відповідно до навчального плану Курсів розробляють навчальну програму.

Навчальна програма для вчителів початкових класів вищої категорії передбачає **опрацювання суспільно-гуманітарного та професійно орієнтованого курсів в очній та дистанційній формах**.

Дистанційна форма навчання останнім часом набуває актуальності, оскільки дає свободу вибору місця, часу та темпу навчання.

Особливості дистанційної форми навчання

Дистанційна форма навчання **включає в себе фахові навчальні модулі**, розміщені на платформі дистанційного навчання ІППО (сайт дистанційного навчання — ipro.kiev.ua).

Для вчителів початкових класів розроблено такі фахові навчальні модулі:

- Нові Державні стандарти початкової загальної освіти;
- Наставничий курс з питань дистанційного навчання;
- Моніторинг якості знань молодших школярів;
- Застосування методу проєктів у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу;
- Технологія формування культури мислення молодшого школяра.

Для отримання доступу до пакетів фахових навчальних модулів слухач Курсів має:

- відвідати (очно, за графіком) перше заняття;
- пройти інструктаж та отримати у тьютора свій логін і пароль доступу до навчальних ресурсів сайту дистанційного навчання.

Робота в системі дистанційного навчання потребує **з'єднання комп'ютера слухача Курсів з мережею інтернет**. Параметри зазначеного з'єднання відповідають технічним параметрам з'єднання, яке нині є в кожному навчальному закладі.

Слухачі Курсів мають можливість **спілкуватися зі своїм тьютором за допомогою електронної пошти, форуму або чату**.

За відсутності попереднього досвіду роботи з інтернет-ресурсами слухачі Курсів зазвичай користуються лише доступом до сайту дистанційного навчання.

Перелік фахових навчальних модулів

Робота в системі дистанційного навчання

Тьютор (англ. *tutor* — учитель) — керівник дистанційних курсів, який відповідає за проведення інструктажу з учасниками курсів, допомагає найбільш оптимально побудувати навчальний процес

Робота в системі дистанційного навчання передбачає:

- ознайомлення з курсом та з матеріалами, що знаходяться на головній сторінці курсу;
- ознайомлення з навчальним планом курсу та переліком видів навчальної діяльності, проведення та виконання яких передбачено в межах курсу;
- ознайомлення з методичними рекомендаціями та переліком тем;
- ознайомлення з навчальними цілями та завданнями;
- опрацювання навчального матеріалу;
- ознайомлення з теоретичним матеріалом теми, викладеним у рекомендованих до курсу навчальних посібниках;
- ознайомлення з тлумаченням термінів (їх подано в рубриці «Глосарій» (словник) головної сторінки курсу);
- ознайомлення із запропонованим переліком додаткової літератури;
- виконання тестів та самостійної роботи.

Логін — умовне ім'я слухача Курсів, що потрібне для доступу до навчальних ресурсів сайту дистанційного навчання.

Пароль — це секретний набір символів, відомий лише слухачу Курсів, за допомогою якого він входить на сайт дистанційного навчання та отримує доступ до навчальних ресурсів.

Логін та пароль містять лише латинські літери та цифри без символу «пробіл». Їх вводять у відповідні віконця форми реєстрації на сайті дистанційного навчання, враховуючи реєстр (великі або малі літери)

Робота в системі дистанційного навчання передбачає також самостійну роботу слухачів. Така робота дає змогу **активізувати пізнавальну діяльність** слухачів з певної педагогічної проблеми, допомагає їм ґрунтовно оволодіти теоретичними знаннями, набути дослідницьких навичок, розвиває вміння проводити бібліографічний пошук, самостійно аналізувати, обробляти та узагальнювати матеріал, чітко та аргументовано висловлювати власні думки.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Самостійні роботи можна виконувати і в паперовому, і в електронному вигляді. Виконані роботи особисто здають тьютору до встановленого терміну.

Підсумком роботи слухача Курсів є захист випускної роботи на одну із запропонованих тем (*див. Додаток*).

Випускна робота — це **вид методичної роботи вчителя**, яка містить результати дослідницького пошуку і відображає певний рівень його професійної компетентності.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Написання випускної роботи є необхідною умовою для отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації слухача Курсів.

Метою написання випускної роботи є розвиток рефлексивно-аналітичних та проектно-технологічних умінь вчителя, підґрунтям яких є певна інформація змістового модуля, а саме: прогресивні педагогічні ідеї, теорії, методики, технології створення різноманітних навчальних завдань розвивального характеру.

Існують **різні види випускних робіт**, зокрема:

- розробка уроку — методичний комплект, який містить такі складники:
 - дидактичний: умови, принципи побудови уроку;

Випускна робота

Теми випускних робіт

- Тестування як форма визначення рівня сформованості навчальних досягнень учнів початкових класів.
- Особливості тестування знань учнів з математики (природознавства).
- Організація та проведення тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів.
- Різномірні завдання підсумкового тестового контролю для учнів початкових класів.
- Особливості оцінювання навчальних досягнень першокласників.
- Система контрольно-оцінювальних вправ на заняттях з природознавства.
- Особливості тестування знань учнів з читання.
- Особливості тестування знань учнів з української мови.
- Завдання вчителя з виконання Державного стандарту початкової загальної освіти.
- Нові підходи до навчально-виховного процесу в Державному стандарті початкової загальної освіти.
- Зміна акцентів у вивченні навчальних предметів з прийняттям нового Державного стандарту початкової загальної освіти.
- Метод проектів: практика застосування у початковій школі.
- Методика роботи над навчальним проектом у початковій школі: з досвіду роботи.
- Розробка орієнтовної тематики проектів у початковій школі.
- Конструювання уроків із застосуванням методу проектів.
- Розробка конкретного проекту для учнів початкової школи.
- Калейдоскоп проектів для початкової школи.
- Урок у початкових класах як цілісний творчий процес.
- Методика роботи над завданнями з логічним навантаженням на уроках математики у першому (другому, третьому, четвертому) класі.
- Методика роботи над текстовими арифметичними задачами комбінованого характеру у другому (третьому, четвертому) класі.
- Методика роботи над завданнями комбінованого характеру, пов'язаними з кругами Ейлера на уроках математики (української мови) у другому (третьому, четвертому) класі.
- Методика роботи над завданнями комбінованого характеру, пов'язаними з обчисленням значення виразів з іменованими числами у другому (третьому, четвертому) класі.
- Методика роботи над завданнями з математики (української мови), пов'язаними із змістом курсу «Логіка» у другому (третьому, четвертому) класі.
- Інтерактивні методи навчання. Майстерність їх застосування на уроках математики (української мови).

- змістовий: зміст уроку — застосування інформації змістового модуля (певних ідей, технологій тощо) у навчально-виховному процесі;
- процесуальний: використання на уроці певних методів, прийомів, форм навчання;
- діагностичний: місце та значення цього уроку у системі уроків у вивченні певного розділу чинної державної програми навчальної дисципліни;
- система завдань розвивального характеру за допомогою певних технологій, засвоєних під час навчання на курсах. Необхідно вказати клас, у якому можна запропонувати створені завдання й теми уроків;
- характеристика власного педагогічного досвіду, що має включати:
 - чітко сформульовану тему педагогічного пошуку, актуальність її дослідження для освіти сьогодення;
 - провідну ідею свого досвіду та можливість її творчого застосування на уроках (вказати навчальну дисципліну);
 - завдання дослідження, ступінь їх реалізації у навчально-виховному процесі за останні 5 років, перспективи дослідження на найближчі 5 років;
 - методи дослідження результативності та ефективності досвіду: психодіагностичні методики, методи контролю (контрольні, тестові роботи тощо), аналіз процесу і продуктів творчої діяльності учнів;
 - авторські досягнення з проблеми дослідження: публікації у фахових виданнях, навчальні посібники, дидактичні матеріали тощо.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Випускні роботи можуть бути виконані як на папері, так і на електронних носіях (CD-дисках). Однак обов'язково оформлюють друковану титульну сторінку випускної роботи (шрифт текстового редактора Word — 14 з міжрядковим інтервалом 1,5).

Отже, навчальний процес у системі післядипломної педагогічної освіти має свої особливості, що відображаються у формах і змісті навчання на Курсах. Такий навчальний процес побудовано на основі вільного обміну думками, що дає змогу кожному слухачеві Курсів реалізувати право на вираження власної думки. ■